

Rány se hojí různě pomalu
a jizvy, které se utvoří,
mohou ležet různě hluboko,
některé hlouběji než jiné

Jsou dvě patnáct ráno a na vstupní dveře mého bytu ve třetím patře někdo zaklepe, nejdřív lehce, potom důrazněji.

Venku na odpočívadle stojí Svanur, zadýchaný, a kouká mi přes rameno. Dveře dole by měly být zamčené, ale Svanur tvrdí, že dovnitř proklouzl se sousedem vracejícím se domů z flámu. Prý nemohl spát, podíval se přes ulici ke mně a zdálo se mu, že za žaluziemi v podkroví zahlédl pohyb, jako by po místnosti někdo chodil, a tak dospěl k závěru, že jsem taky ještě vzhůru. Přišel proto, aby mě pozval na procházku se psem, který podle jeho slov čeká dole v karavanu.

Moje velká holka, jak fence říká.

Můžu v tuhle denní dobu říct, že už mám jiné plány?

Najednou se kolem mě prosmykne do obývacího pokoje. Rozhlíží se kolem, rychle a metodicky vyhodnocuje situaci. Přišel mě zkontrolovat?

Pohled mu ulpí na stoličce uprostřed místnosti a na lustru, který jsem odložil na konferenční stolek, opasek v ruce nicméně nedržím.

Zaklapnu počítač, na němž mám otevřenou stránku o sebevražedných pokusech spisovatelů.

Obsah krabice se povaluje na jídelním stole.

„Děláš pořádek?“ zeptá se.

„Jo, procházím nějaké staré papíry.“

Než se vzpamatuju, zmizí do koupelny. Slyším, jak otevírá a zavírá skříňky, a na zpáteční cestě nakoukne do ložnice. Puška pořád ještě leží na manželské posteli. Nakonec na chodbě otevře skříň se svrchním oblečením, tím jeho inspekce končí.

„Rád bych Auroře rozuměl líp,“ povzdechne si můj soused.

Člověk a zvíře

Svanur vede psa na vodítku a směřujeme do přístavu. Je naprosté bezvětrí a venku na ulici není v noci nikdo, až na mladého otce s kočárkem. Chodil jsem s Guðrún Vatnaliljou v noci na procházky, když jí bylo špatně od žaludku, aby se její matka mohla vyspat?

Svanur se chopí slova.

„Tohle neustálé světlo mi dělá problémy,“ slyším ho říkat.

Sehne se, aby uklidil po psovi.

„Všichni známe týpky, co s sebou nenosí sáček a myslí si, že jim to projde.“

Stojíme na přístavním molu, někde mezi loděmi vyplouvajícími na lov velryb a loděmi vyplouvajícími za pozorováním velryb, nad námi širé nebe.

„Není to nádhera?“ ptá se Svanur.

Neříkám nic. Velkolepému jarnímu nebi se třemi vodorovnými oranžovými pruhy se ve mně žádnou touhu vyvolat nepodaří, stejné nebe jsem viděl loni i předloni. Můžu žít dál, anebo to ukončit.

„Člověk je tak malý,“ řekne a pohladí psa. Pak se opraví: „Lidé jsou malí.“

Kráčíme směrem k majáku a Svanur říká, že když tudy šel včera, viděl tuleň. A tuleň viděl jeho. Dívali se jeden druhému do očí, člověk a zvíře. Svanur podle vlastních slov uvažoval, jestli si nemá tuleň vyfotit na mobil, ale neudělal to, protože si řekl: člověk a zvíře, co k tomu dodat, žádný hlubší smysl. Když se pak vrátil domů, přečetl si na internetu článek o tuleni, který se naučil používat šroubovák.

„Je náhoda, že jsem si přečetl zrovna tenhle článek?“ ptá se a dívá se mimo mě na zeleně se vzdouvající moře.

Oba mlčíme.

Pes štěká a chce se brodit chaluhami, ale Svanur trhne vodítkem. Chystá se na nás vrhnout rybák a já ho rukou odeženu. Nastává doba hnízdění.

„Věděl jsi,“ začne Svanur, s pohledem stále ještě upřeným na moře, „že lidi jsou jediná zvířata, která k vyjádření pocitů jako radost nebo smutek prolévají slzy?“

Odpovím, že ano, není to náhodou v důsledku stimulační nervové zakončení?

„Na rozdíl od zvířat víme, že náš život jednou skončí,“ pokračuje soused. „Že přestaneme existovat.“

Očima pátrá po odpadkovém koši, ale na dohled žádný není, a tak sáček nese celou cestu zpátky.

Když se chci se Svanem rozloučit, zdá se mi, že mu na srdci leží ještě něco.

Před karavanem přešlápne na místě.

„Potřebuješ i náboje?“ zeptá se.

„Jo.“

„Tušil jsem to.“

Váhá.

„Nerad to říkám, ale došly mi loni při lovu na bělo-kury.“

Svanur se dívá mimo mě, jeho pes na mě.

„Upřímně řečeno jsem se střelnou zbraní nikdy nezacházel,“ přiznám sousedovi.

„Myslel jsem si to. Že z pušky střílet neumíš.“

Má pravdu, z pušky střílet neumím. Mohl bych tak zastřelit někoho jiného než sebe.

Pak se mě zeptá, jestli se u mě nemůže čas od času zastavit.

„Nebude ti vadit, když se u tebe čas od času takhle zastavím?“

Řeknu mu, že jsem v dalších dnech poněkud zaneprázdňený, a než si to uvědomím, dodám: „Vlastně se chystám pryč. Na cesty.“

Ta myšlenka mě zasáhne jako blesk z čistého nebe; jednoduše odsud zmizím. Tím pádem se nebudu muset strachovat, že mě Vatnalilja najde. Budu jako pták, který se řítí do nitra víru, několik metrů pluje vodorov-

ně, pak se zřítí a zahyne. Poslední máchnutí křídly, konečnou stanicí bude rozeklaná průrva, doběla vyleštěné kosti budou navádět cestovatele.

Při hlubším zamyšlení vyloučím možnost, že by mě nenašli; Vatnalilja by jistě zasvětila život mému hledání a bolest by byla nakonec silnější než život. Namísto toho odcestuju do zahraničí a Vatnalilja a máma mě dostanou úhledně zabaleného v bedně.

„Tvůj otec se vydal na svou nejdlejší cestu,“ řekla máma. Zrovna jsem se vrátil domů ze zkoušky a máma stála ve dveřích a čekala na mě.

„Kam?“ zeptal jsem se a přitom si všiml jeho hnědé aktovky v záhonu s maceškami.

Vzal jsem si ji s sebou do pokoje, otevřel ji a na stůl vyrovnal faktury.

Následující den jsem mámě oznámil, že na univerzitě končím a přebírám *Nohy z oceli, a. s.*, syn po svém otci. Občas byl zájem o ocelové nohy ve společnosti větší, občas menší.

Mámě jsem řekl:

„Nedělej si starosti.“

„Nejlepší chvíle mého života,“ slyším Svana říkat, „jsou, když ležím zachumlaný ve spacáku sám v kopcích, s puškou, časně zrána, a čekám, až se probudí ptáci. Mlčím a zírám na zledovatělý sníh. Je to jako být uvnitř dělohy. Člověk se cítí bezpečně. Člověk se nemusí narodit. Nemusí vylézat ven.“

Co jsem na to Svanovi řekl?

Zopakoval jsem, co řekl. Řekl jsem, ne, člověk nemusí vylézat ven. To byla poslední věta, kterou jsem mu řekl. Poslední slovo bylo „ven“.

Slovo se stalo tělem a přebývalo s námi

Zavolám Vatnalilje a domluvíme si schůzku. Navrhne, abychom se sešli v pekařství se dvěma stolky a židlemi.

Když jsem s ní mluvil naposledy, ptala se mě, jestli třídím odpad a jestli už mám modrou popelnici na papír. Na oplátku jsem se jí zeptal, co je nového u Sigtrygga, a ona odpověděla: Myslíš Tristana, tati? A doplnila: Rozešli jsme se.

Mé dceři nechybí otec, ale přítel. Má úloha je u konce.

Na sobě má modrou zimní bundu s kožešinkou lemovanou kapucí, kterou jsem jí dal k Vánocům, a ze široka se na mě usmívá. Vzpomenu si, jak jí nasadili rovnátka a celý víkend proplakala. Bundu si svlékne a pověsí ji na opěradlo židle.

Má dcera je odbornicí na ekosystémy oceánů a ve své závěrečné práci se zabývala škodlivým vlivem plastových částic v mořích na biosystém, obzvlášť na tvorbu spermatu u mužů.

„Perfluorované látky,“ řekne a já přikývnu.

To od ní mám veškeré své znalosti o problémech spojených s vlivem klimatických změn na okyselování oceánů a nedostatek kyslíku v nich.

Tehdy si vybavím, že když byla malá, jevila neuvěřitelný zájem o tekoucí vodu a vždycky roztočila všechny kohoutky. Stála bradou opřená o kraj umyvadla nebo si přisunula židli, vylezla na ni a sledovala proud vody.

„Voda teče,“ říkala, když jí byly dva roky.

Nosí hodinky své babičky, zápěstí nad nimi jí zdobí řada náramků. Vídají se každý týden, dvě Guðrún, babička a vnučka, aby probraly společné obavy z válčení a obavy o budoucnost světa.

Dcera si objedná kakao a šáteček z listového těsta s polevou a já kávu a koláč s rebarborovou marmeládou.

„Věděl jsi,“ řekne, „že státy světa vynaložily za poslední rok v přepočtu celkem 240 bilionů islandských korun na zbraně a vyzbrojování?“

Usrkne z hrnečku a z horního rtu si otře šlehačku.

„...je potřeba spočítat, kolik škody napáchají ti, kdo z válek profitují, a nechat je to zaplatit,“ pokračuje. „Tak jim snad dojde, že válka je mnohem dražší než mír. Jiné argumenty než ty finanční beztak nechápu,“ dodá.

Když dcera mluví, vyjadřuje se celým tělem, pak se zničehonic odmlčí.

„Viděla ses s babičkou?“ zajímá mě.

„Jo, a naprosto se mnou souhlasí.“

„O tom nepochybuju.“

Oba se zasmějeme.

Jaký jsem byl otec?

Na svou dceru jsem nebyl nikdy zlý, nikdy podrážděný, odpovídal jsem na její otázky a vodil ji na fotbalové tréninky, sledoval ji v bráně, jak se v příliš velkých brankářských rukavicích a s hubenýma nohama v zelených ponožkách beze strachu vrhá po míči.

Odpověď: Byl jsem průměrný otec.

Známka: Za 3.

Přemýšlím, jestli jí mám povědět, že se chystám na svou nejdelší cestu.

„Co je tati,“ ozve se, „proč se na mě díváš tak zvláště?“

„To nic.“

„Určitě?“

„Jo, určitě.“

Ví to? pomyslím si. Už jí to její máma řekla?

Zkoumavě si mě prohlíží.

„Víš jistě, tati, že je všechno v pořádku?“

„Jo, v naprostém.“

„Máma se ti neozvala?“

„Ne, vůbec.“

„Ale pořád spolu vycházíte dobře?“

„Jo, vycházíme.“

Důkladně mě zkoumá.

„Smutný taky nejsi?“

„Ne, nejsem smutný.“

Tehdy mě napadne, jestli mi někdy odpustí. Nebo mi to bude vyčítat, nebo mě bude dokonce nenávidět. Po-

křtí svého syna po mně, bude stejně pihatý jako jeho matka, bude to samotář, nebo objevitel?

„Nejsi náhodou nemocný, tati?“

„Ne, ne, nic takového.“

Dojí šáteček, drobečky shrábne na hromádku a nasype je na talířek.

„Ani osamělý?“

„Ne, ne.“

Něco jí leží na srdci.

„Víš...“ spustí, „dnes v noci se mi zdál takový sen.“

Otálí.

„Zdálo se mi, že jsem porodila velké dítě, chlapce.“

„Aha.“

„A měl neuvěřitelně velkou hlavu.“

Mám jí říct, že se ve výkladu snů ani za mák nevyznám?

Zhluboka se nadechne.

„Věc se má tak, že ten chlapec jsi byl ty.“

„Cože?“

„To dítě ve snu. Porodila jsem svého vlastního otce.“

Dělám, co můžu.

„Nemohlo by to znamenat nové plány?“

„Jo, hledala jsem si to a porod může znamenat znovuzrození nebo nový začátek, ale taky tu část našeho já, kterou zanedbáváme. A z velikosti hlavy lze vyvodit, že zanedbávaná část našeho já vyžaduje zvláštní péči a pozornost.“

Váhám.

„Zjistila jsi, co to znamená?“